

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică

Raport asupra proiectului de lege pentru modificarea articolului 11 din Legea cetățeniei Republicii Moldova nr.1024/2000 (nr.235 din 13.06.2022), lectura II.

În temeiul atribuțiilor funcționale stabilite de Regulamentul Parlamentului, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică, a examinat în cadrul ședinței din data de 07 iunie a.c., amendamentele, obiecțiile și propunerile parvenite asupra prezentului proiect de lege.

Sinteza amendamentelor care conține decizia argumentată a Comisiei, precum și proiectul de lege redactat, sunt părți integrante al prezentului raport.

Astfel, în rezultatul unui șir de ședințe de consultări publice, la care au participat reprezentanți din cadrul: Înaltului Comisariat al ONU pentru Refugiați din Moldova, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, subdiviziunea Aparatului Președintelui Republicii Moldova pentru cetățenie și grațieri, Agenția Servicii Publice, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul de Informații și Securitate, și direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului, a fost identificată de comun acord o formulă echilibrată în prevenirea apatridiei ținând cont de prerogativa de asigurare a securității naționale, și care totodată justifică dreptul discreționar al statului de a reglementa anumite condiții persoanelor cărora le acordă cetățenia, având în vedere lipsa unei legături statale bine definite anterior, și propune următoarea redacție definitivată al normei de la litera c), alineatul (1) al articolului 11 din Legea cetățeniei:

„Este considerat cetățean al Republicii Moldova copilul:

c) născut pe teritoriul Republicii Moldova din părinți care au cetățenia unui alt stat sau unul dintre care este apatrid sau beneficiar de protecție internațională, iar celălalt este cetățean străin, în cazul în care la data cererii, cel puțin unul din părinți deține drept de ședere sau beneficiază de protecție internațională acordată de autoritățile competente ale Republicii Moldova ori este recunoscut apatrid de

autoritățile competente ale Republicii Moldova, precum și în cazul în care copilul se încadrează în condițiile legale pentru a fi recunoscut apatrid.”

De asemenea, în vederea creării și coordonării tuturor mecanismelor necesare pentru asigurarea implementării eficiente prezentei legi, se propune intrarea în vigoare a acesteia la data de 1 noiembrie 2023.

Totodată, Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al Republicii Moldova:

- a) va aduce actele sale normative în conformitate cu aceasta;
- b) va elabora și va aproba actele normative necesare pentru implementarea prezentei legi;
- c) va prezenta propuneri Parlamentului privind aducerea actelor normative în concordanță cu prezenta lege.”

În rezultatul dezbaterilor, cu votul majorității membrilor săi, Comisia se pronunță pentru adoptarea prezentului proiect de lege de către plenul Parlamentului, în lectura a doua.

Lilian CARP
Președintele Comisiei

Ex: Vitalie Lungu
consultant principal
022 820 519
vitalie.lungu@parlament.md

L E G E

pentru modificarea articolului 11 din Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024/2000

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – La articolul 11 alineatul (1) din Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024/2000 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 9 decembrie 2005), cu modificările ulterioare, litera c) va avea următorul cuprins:

„c) născut pe teritoriul Republicii Moldova din părinți care au cetățenia unui alt stat sau unul dintre care este apatrid sau beneficiar de protecție internațională, iar celălalt este cetățean străin – în cazul în care, la data depunerii cererii, cel puțin unul dintre părinți deține drept de ședere sau beneficiază de protecție internațională acordată de autoritățile competente ale Republicii Moldova ori este recunoscut apatrid de autoritățile competente ale Republicii Moldova, precum și în cazul în care copilul se încadrează în condițiile legale pentru a fi recunoscut apatrid.”

Art. II. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data de 1 noiembrie 2023.

(2) Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al Republicii Moldova:

- a) va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege;
- b) va elabora și va aproba actele normative necesare pentru implementarea prezentei legi;
- c) va prezenta propuneri Parlamentului privind aducerea actelor normative în concordanță cu prezenta lege.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

ЗАКОН

о внесении изменения в статью 11 Закона о гражданстве Республики Молдова № 1024/2000

Парламент принимает настоящий органический закон.

Ст. I. – Пункт с) части (1) статьи 11 Закона о гражданстве Республики Молдова № 1024/2000 (повторное опубликование: Официальный монитор Республики Молдова, специальный выпуск от 9 декабря 2005 года), с последующими изменениями, изложить в следующей редакции:

«с) родившийся на территории Республики Молдова от родителей, которые являются гражданами другого государства либо один из которых является лицом без гражданства или лицом, пользующимся международной защитой, а другой – иностранным гражданином, если на день подачи заявления хотя бы один из родителей обладает правом на пребывание или пользуется международной защитой, предоставленной компетентными органами Республики Молдова, либо признан компетентными органами Республики Молдова лицом без гражданства, а также если ребенок соответствует правовым условиям для признания его лицом без гражданства.».

Ст. II. – (1) Настоящий закон вступает в силу с 1 ноября 2023 года.

(2) Правительству в трехмесячный срок со дня опубликования настоящего закона в Официальном мониторе Республики Молдова:

- а) привести свои нормативные акты в соответствие с настоящим законом;
- б) разработать и утвердить нормативные акты, необходимые для реализации настоящего закона;
- с) представить Парламенту предложения по приведению нормативных актов в соответствие с настоящим законом.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ ПАРЛАМЕНТА

SINTEZA
amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor
la proiectul de Lege pentru modificarea articolului 11
din Legea cetățeniei Republicii Moldova nr.1024/2000
(nr.235 din 13.06.2022), lectura II.

Nr. crt.	Autorul amendamentului	Conținutul amendamentului, propunerii, obiecției	Decizia Comisiei sesizate în fond
I.	II.	III.	IV.
1.	Guvernul Republicii Moldova	<p>Guvernul a examinat proiectul de lege pentru modificarea art. 11 din Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024/2000, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 235 din 13 iunie 2022) de către doamna Angela Munteanu-Pojoga, deputat în Parlament, și relevă următoarele.</p> <p>Potrivit notei informative și sub aspectul intenției de reglementare, condiționarea cetățeniei copilului născut pe teritoriul Republicii Moldova de statutul părinților care nu sunt cetățeni ai statului, pot duce la apariția cazurilor de apatridie. Astfel, autorul inițiativei este de părere că orice copil născut pe teritoriul Republicii Moldova, din părinți care nu sunt cetățeni, trebuie să dobândească la naștere cetățenia Republicii Moldova, indiferent de faptul dacă unul dintre părinți deține un drept de ședere sau beneficiază de protecție internațională, ori este recunoscut apatrid.</p> <p>Astfel, modificarea propusă vine să elimine vulnerabilitatea identificată în lege prin extinderea categoriei de copii care pot dobândi cetățenia Republicii Moldova la momentul nașterii, indiferent de statutul juridic al părinților și de faptul dacă aceștia (părinții) dețin sau nu drept de ședere pe teritoriul Republicii Moldova.</p> <p>În acest sens, constatăm însă că nu este suficient argumentată în nota informativă necesitatea proiectului respectiv, acesta limitându-se doar la evitarea apatridiei. Amendamentul propus urmează a fi justificat cu argumente care ar justifica acordarea necondiționată a cetățeniei Republicii Moldova tuturor copiilor născuți pe teritoriul Republicii Moldova, nu doar celor care riscă să devină apatrizi.</p> <p>Totodată, considerăm oportun a se remarca faptul că prin proiectul înaintat spre examinare se propune revenirea la situația existentă până la aprobarea Legii nr. 132/2017 pentru modificarea și completarea Legii cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024/2000, atunci când era considerat cetățean al Republicii Moldova copilul născut pe teritoriul Republicii Moldova din părinți care au cetățenia unui alt stat sau unul dintre care este apatrid, iar celălalt cetățean străin, fără a condiționa obținerea cetățeniei de statutul părinților. De la data intrării în vigoare a Legii nr. 132/2017 și</p>	<p>-Se acceptă de principiu. În rezultatul mai multor ședințe de consultări publice la care au participat reprezentanți din cadrul: înaltului Comisariat al ONU pentru Refugiați din Moldova, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, subdiviziunea Aparatului Președintelui Republicii Moldova pentru cetățenie și grațieri, Agenția Servicii Publice, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul de Informații și Securitate, direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului, a fost agreată, de comun acord, inclusiv cu Comisia sesizată în fond o redacție definitivată a proiectului de lege în cauză, care se</p>

Nr. crt.	Autorul amendamentului	Conținutul amendamentului, propunerii, obiecției	Decizia Comisiei sesizate în fond
I.	II.	<p style="text-align: center;">III.</p> <p>până în prezent nu au fost atestate cazuri de apatridie prin naștere generate de modificările respective.</p> <p>În această ordine de idei, remarcăm că unul dintre argumentele operării modificărilor la Legea cetățeniei Republicii Moldova (ref. Legea nr. 132/2017) a constituit efectul produs de liberalizarea regimului de vize pentru cetățenii Republicii Moldova în statele spațiului comunitar, care au contribuit la sporirea semnificativă a atractivității cetățeniei Republicii Moldova. Prin urmare, a fost atestată sporirea esențială a numărului solicitanților de cetățenie, respectiv și a tentativelor de obținere a acesteia prin fraudă, prezentând documente false. În acest sens, unul dintre scopurile amendamentelor propuse în trecut a fost consolidarea sistemului de securitate națională al Republicii Moldova în contextul opțiunii de integrare europeană, prin eliminarea vulnerabilităților interne din domeniul cetățeniei, care pot amenința acest sistem.</p> <p>Cu referire la obiectul proiectului, Curtea Constituțională a Republicii Moldova, în jurisprudența sa, a reiterat că cetățenia constituie o problemă statală. De asemenea, Curtea a subliniat că statul deține privilegiul suveran de a stabili cadrul juridic al raporturilor legate de cetățenia Republicii Moldova, inclusiv privilegiul de a reglementa prin legislația sa modul de acordare și de retragere a cetățeniei. Prin urmare, fiecare stat își poate stabili propriile condiții pentru acordarea sau retragerea cetățeniei unui cetățean străin. Acest privilegiu al statului este recunoscut și de art. 3 alin. (1) din Convenția europeană cu privire la cetățenie din 6 noiembrie 1997, care stabilește că fiecare stat este în drept să determine prin legislația sa care îi sunt cetățenii. Totodată, legiuitorul, în activitatea sa principală de legiferare, poate determina liniile directorii pentru diverse procese. Singura chestiune care merită a fi apreciată este cea de oportunitate. La aprecierea oportunității se va ține cont de unele criterii, cum ar fi: momentul cel mai potrivit în care se adoptă actul normativ, condițiile concrete în care urmează să se aplice actul normativ, conformitatea cu scopul legii, nevoile reale ale societății (a se vedea HCC nr. 24/2015, DCC nr. 23/2018, DCC nr. 129/2021, DCC nr. 70/2022).</p> <p>Astfel, trebuie să atragem atenția inclusiv asupra unor prevederi din Acordul de asociere dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, care pe segmentul cooperării în domeniul migrației și azilului și al gestionării frontierelor reafirmă importanța unei gestionări comune a fluxurilor de migrație între</p>	IV. regăsește la pct.5 al prezentei sinteze.

Nr. crt.	Autorul amendamentului	Conținutul amendamentului, propunerii, obiecției	Decizia Comisiei sesizate în fond
I.	II.	III.	IV.
		<p>teritoriile lor și consolidează dialogul amplu purtat în prezent cu privire la toate aspectele legate de migrație, inclusiv migrația legală, protecția internațională, migrația ilegală, traficul de migranți și traficul de persoane. De asemenea, Acordul de asociere apreciază importanța șederii legale a străinilor, precum și promovarea și facilitarea returnării migranților ilegali.</p> <p>Se evidențiază faptul că dobândirea cetățeniei prin naștere este axată pe două principii: dreptul sângelui (<i>ius sanguinis</i>), denumit și prin filiație, sau prin origine, și dreptul solului (<i>ius soli</i>). Cadrul normativ național recunoaște ambele principii de dobândire a cetățeniei Republicii Moldova.</p> <p>În speță, la dobândirea cetățeniei Republicii Moldova, principiul <i>ius soli</i>, prezintă interes, la a cărui aplicare statul deține o marjă de discreție, având dreptul de a nu recunoaște cetățeni persoanele născute pe teritoriul său dacă nu rămân apatrizi (cu excepția copiilor găsiți pe teritoriul său). Condiția de domiciliere legală pe teritoriul unui stat este expresia interesului legitim și recunoscut al statului în raport cu persoanele aflate pe teritoriul său, confirmată, inclusiv prin norma de la art. 19 din Constituție, care stipulează că cetățenii străini și apatrizii au aceleași drepturi și îndatoriri ca și cetățenii Republicii Moldova, cu excepțiile stabilite de lege. Condiția ca cel puțin unul dintre părinții copilului născut pe teritoriul Republicii Moldova să dețină un drept de ședere pe teritoriul respectiv derivă din prevederile art. 6 paragraful 4 lit. e) din Convenția europeană cu privire la cetățenie, care statuează că fiecare stat parte trebuie să faciliteze în dreptul său intern dobândirea cetățeniei sale de către persoanele născute pe teritoriul său și care domiciliază acolo în mod legal și obișnuit. Această cetățenie va fi acordată deplin drept, la naștere sau ulterior, copiilor care au rămas apatrizi, prin cerere adresată, conform modalităților prevăzute de dreptul intern al statului parte, autorității competente de către copilul respectiv sau în numele său. Această cerere poate fi condiționată de domiciliul legal și obișnuit pe teritoriul său într-o perioadă ce nu depășește 5 ani, imediat precedentă depunerii cererii.</p> <p>Totuși, cadrul juridic național prevede și situația în care ambii părinți sunt apatrizi, iar prin efectul aplicării principiului <i>ius soli</i>, copilul născut pe teritoriul Republicii Moldova va dobândi cetățenia statului moldovenesc (art. 11 lit. b) din Legea nr. 1024/2000).</p> <p>Acordând importanța existenței unei legături politico-juridice strânse între persoană și stat (în cazul copiilor, între părinții acestuia și statul în care s-au născut) devine justificată utilizarea dreptului discreționar al statului de a limita numărul de persoane</p>	

Nr. crt.	Autorul amendamentului	Conținutul amendamentului, propunerii, obiecției	Decizia Comisiei sesizate în fond
I.	II.	III.	IV.
		<p>care obțin cetățenia sa doar prin efectul nașterii. Astfel, întrunirea unor condiții de legalitate de către părinții copilului născut pe teritoriul statului este frecvent justificată. În Decizia nr. 70/2022, Curtea Constituțională a constatat că prin condiția deținerii dreptului de ședere de către cel puțin unul dintre părinți, stabilită la art. 11 alin. (1) lit. c) din Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024/2000, legislatorul nu a fixat vreo durată a domiciliului legal și obișnuit pe teritoriul Republicii Moldova. Dimpotrivă, legislatorul a permis acordarea cetățeniei în condițiile normei existente, chiar dacă cel puțin un părinte deține dreptul de ședere pe teritoriul Republicii Moldova, indiferent de faptul când a obținut acest drept. Așadar, constatăm că la stabilirea condiției deținerii de către unul dintre părinții copilului născut pe teritoriul Republicii Moldova a dreptului de ședere, legislatorul a stipulat o condiție conformă cu dispozițiile art. 2 lit. b) din Convenția Organizației Națiunilor Unite privind reducerea cazurilor de apatridie și ale art. 6 pct. 2 lit. b) din Convenția europeană cu privire la cetățenie (§ 26). Concomitent, Curtea Constituțională a constatat că art. 31 alin. (2) din Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova stabilește condițiile de acordare a dreptului de ședere provizorie. Potrivit acestui articol, dreptul de ședere provizorie poate fi acordat: a) pentru imigrare la muncă; b) pentru studii; c) pentru reîntregirea familiei; d) pentru activități umanitare, de voluntariat sau religioase; e) pentru tratament medical de lungă durată, balneosanatorial și de recuperare; e¹) pentru protecția victimelor traficului de ființe umane; e²) pentru protecția victimei violenței în familie; f) pentru alte scopuri, în care activitatea străinului nu contravine legislației Republicii Moldova sau prezența lui pe teritoriul Republicii Moldova este necesară în interes public sau de securitate națională; f¹) pentru activități în domeniul tehnologiei informației; g) investitorilor străini; h) persoanelor cu funcții de conducere; i) specialiștilor; j) stagiilor absolvenți de studii superioare. Astfel, Curtea nu a considerat că acestea instituie o sarcină excesivă pentru părinții copilului născut pe teritoriul Republicii Moldova în contextul în care aceștia ar dori ca copilul lor să obțină cetățenia în temeiul prevederilor art. 11 alin. (1) lit. c) din Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024/2000 (§ 27).</p> <p>Totuși, remarcăm că prin excluderea cuvintelor „deține drept de ședere sau” din redacția actuală a art. 11 alin. (1) lit. c) din Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024/2000, pot interveni riscuri de a nu putea fi puse în aplicare prevederile capitolului VII din Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova (art. 51), și anume „străinilor care au intrat ilegal pe teritoriul Republicii Moldova, a</p>	

Nr. crt.	Autorul amendamentului	Conținutul amendamentului, propunerii, obiecției	Decizia Comisiei sesizate în fond
I.	II.	III.	IV.
		<p>căror ședere pe acest teritoriu a devenit ilegală, a căror viză sau al căror drept de ședere a fost anulat sau revocat, cărora li s-a refuzat prelungirea dreptului de ședere provizorie, al căror drept de ședere permanentă a încetat, a căror cerere privind recunoașterea statutului de apatrid a fost respinsă, a fost încetată procedura respectivă sau al căror statut de apatrid a fost anulat, precum și împotriva foștilor solicitanți de azil, autoritatea competentă pentru străini dispune măsura returnării de pe teritoriul Republicii Moldova”.</p> <p>În acest context, se identifică și riscul imposibilității dispunerii declarării străinului persoană indenzirabilă ca o măsură asiguratorie de autoritate, dispusă împotriva unui străin care a desfășurat, desfășoară ori în a cărui privință există indicii temeinice că intenționează să desfășoare activități de natură să pună în pericol securitatea națională sau ordinea publică, statuat de art. 55 din legea prenotată.</p> <p>Având în vedere cele expuse, conceptual Guvernul susține inițiativa legislativă înaintată, însă, în baza argumentelor expuse supra, se impune următoarele propuneri de revizuire a normei legale invocate.</p> <p>Interpretarea normei de la art. 11 alin. (1) lit. c) din Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024/2000 ar trebui să fie făcută în conformitate cu unul dintre principiile de bază ale legii - prevenirea cazurilor de apatridie, corelând însă și cu dreptul discreționar al statului de a limita numărul de persoane care obțin cetățenia sa doar prin efectul nașterii, ținând cont de motivele de consolidare a securității naționale, inclusiv a frontierelor de stat.</p> <p>Astfel, se propune revizuirea prevederii art. 11 alin. (1) lit. c) din Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024/2000, prin substituirea cuvintelor „cu condiția că la momentul nașterii”, cu cuvintele „dacă statul de cetățenie al părinților/părintelui nu acordă copilului cetățenia sa, precum și în cazul în care, la data cererii”. Drept urmare, prevederea legală de la art. 11 alin. (1) lit. c) va avea următoarea redacție finală:</p> <p>„c) născut pe teritoriul Republicii Moldova din părinți care au cetățenia unui alt stat sau unul dintre care este apatrid sau beneficiar de protecție internațională, iar celălalt este cetățean străin, dacă statul de cetățenie al părinților/părintelui nu acordă copilului cetățenia sa, precum și în cazul în care, la data cererii, cel puțin unul dintre părinți deține drept de ședere sau beneficiază de protecție internațională acordată de autoritățile competente ale Republicii Moldova ori este recunoscut apatrid de autoritățile competente ale Republicii Moldova.”</p>	

Nr. crt.	Autorul amendamentului	Conținutul amendamentului, propunerii, obiecției	Decizia Comisiei sesizate în fond
I.	II.	III.	IV.
2.	<p>Direcția Generală Juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p>Propunerea respectivă, fiind în corelare cu practica altor state europene în materia acordării cetățeniei prin naștere, ar prezenta o formulă echilibrată în prevenirea apatridiei care este o necesitate, și în același timp, fără a contesta dreptul de obținere a cetățeniei la naștere, ținând cont de motivele de asigurare a securității naționale, inclusiv a frontierelor de stat, justifică dreptul discreționar al statului de a reglementa anumite condiții persoanelor cărora le acordă cetățenia, având în vedere lipsa unei legături statale bine definite anterior.</p> <p>Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege nominalizat, conform prevederilor art. 54 din Regulamentul Parlamentului și ale Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și menționează următoarele.</p> <p>I. Constatări generale</p> <p>1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către deputata în Parlament Angela Munteanu-Pojoga, fapt ce corespunde prevederilor art.73 din Constituție și art. 47 alin. (1) din Regulamentul Parlamentului.</p> <p>2. Proiectul de lege face parte din categoria legilor organice și în conformitate cu art. 66 și art. 72 din Constituția Republicii Moldova, acest domeniu este de competența Parlamentului.</p> <p>3. Obiectul de reglementare al proiectului de lege este modificarea art.11 alin. (1) lit. c) din Legea cetățeniei Republicii Moldova fiind prezentat într-o redacție nouă și, în opinia autorului, va avea ca efect reducerea cazurilor de apatridie a unor copii, născuți pe teritoriul Republicii Moldova.</p> <p>4. Ca observație de ordin general, menționăm că, Nota informativă nu corespunde cu textul normei propuse în proiect, deoarece în aceasta autorul specifică că modificarea vizează excluderea sintagmei: „cu condiția că, la momentul nașterii, cel puțin unul dintre părinți deține drept de ședere.”, dar, în redacția propusă a art. 11 alin. (1) lit. c) din Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024/2000, nu se regăsește nici textul „sau beneficiază de protecție internațională acordată de autoritățile competente ale Republicii Moldova ori este recunoscut apatrid de autoritățile competente ale Republicii Moldova”. Astfel, se consideră necesară ajustarea Notei informative la conținutul textului proiectului de lege.</p> <p>5. Referitor la procedura de înaintare și examinare a proiectelor de acte normative spre examinare în Parlament, sesizăm necesitatea respectării următoarelor cerințe obligatorii:</p>	<p>-Se acceptă de principiu. În rezultatul mai multor ședințe de consultări publice la care au participat reprezentanți din cadrul: înaltului Comisariat al ONU pentru Refugiați din Moldova, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, subdiviziunea Aparatului Președintelui Republicii Moldova pentru cetățenie și grațieri, Agenția Servicii Publice, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul de Informații și Securitate, direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului, a fost agreată, de comun acord, inclusiv cu Comisia sesizată în fond o redacție definitivată a proiectului</p>

Nr. crt.	Autorul amendamentului	Conținutul amendamentului, propunerii, obiecției	Decizia Comisiei sesizate în fond
I.	II.	III.	IV.
	<p>În conformitate cu art. 58 din Regulamentul Parlamentului care reglementează că proiectele de acte legislative și propunerile legislative înaintate de deputați se remit Guvernului spre avizare și art. 32 alineatele (1) și (3) din Legea nr. 100/2017 care stabilește că proiectul actului normativ, însoțit de nota informativă, urmează a fi transmis spre avizare autorităților publice responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect, altor instituții interesate, societăți civile, care întocmesc și prezintă autorului proiectului avizele la proiect și fiind cont de subiectul abordat în proiect, se consideră necesare opiniile Ministerului Justiției, Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, Agenția Servicii publice și Serviciului de Informații și Securitate care se vor reflecta în avizul consolidat al Guvernului.</p> <p>II. Observații de conținut și tehnico-juridic</p> <p>1. Considerăm necesar a menționa că modificarea propusă de autor a constituit obiect de sesizare la Curtea Constituțională de către dna Maia Bănărescu, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului (sesizarea nr.117a/2021). Curtea s-a expus, prin Decizia nr.70 din 26 mai 2022 privind inadmisibilitatea sesizării nr. 117a/2021 privind controlul constituționalității articolului 11 alin. (1) lit. c) din Legea cetățeniei Republicii Moldova nr.1024 din 2 iunie 2000. (condițiile dobândirii cetățeniei prin naștere). Curtea a apreciat că „statul este suveran în a stabili cadrul juridic al raporturilor legate de cetățenia Republicii Moldova, inclusiv competența de a reglementa prin legislația sa temeiurile de acordare și de retragere a cetățeniei. Prin urmare, fiecare stat își poate stabili propriile condiții pentru acordarea sau retragerea cetățeniei, precum și procedurile care necesită a fi urmate în fiecare caz. Acest privilegiu al statului este recunoscut și de articolul 3 alin. (1) din Convenția Europeană cu privire la cetățenie din 6 noiembrie 1997 (în vigoare pentru Republica Moldova din 1 martie 2000), care stabilește că fiecare stat este în drept să determine prin legislația sa care îi sunt cetățenii (a se vedea HCC nr. 24 din 6 octombrie 2015, §§ 38-39; DCC nr. 23 din 29 martie 2018, §§ 19-20; DCC nr. 129 din 10 august 2021, § 27). Curtea a constatat că prin condiția deținerii dreptului de ședere de către cel puțin unul dintre părinți, stabilită de textul contestat, legislatorul nu a fixat vreo durată a domiciliului legal și obișnuit pe teritoriul Republicii Moldova. Dimpotrivă, legislatorul a permis acordarea cetățeniei în condițiile normei contestate chiar dacă cel puțin un părinte deține dreptul de ședere pe teritoriul Republicii Moldova, indiferent de faptul când a obținut acest drept. Așadar, Curtea</p>	<p>de lege în cauză, care se regăsește la pct.5 al prezentei sinteze.</p>	

Nr. crt.	Autorul amendamentului	Conținutul amendamentului, propunerii, obiecției	Decizia Comisiei sesizate în fond
I.	II.	III.	IV.
		<p>constată că la stabilirea condiției deținerii de către unul din părinții copilului născut pe teritoriul Republicii Moldova a dreptului de ședere, legislatorul a stipulat o condiție conformă cu dispozițiile articolului 2 lit. b) din Convenția Organizației Națiunilor Unite privind reducerea cazurilor de apatridie și ale articolului 6 § 2 lit. b) din Convenția Europeană cu privire la cetățenie. Analizând condițiile de acordare a dreptului de ședere provizorie, Curtea nu consideră că acestea instituie o sarcină excesivă pentru părinții copilului născut pe teritoriul Republicii Moldova în contextul în care aceștia ar dori ca copilul lor să obțină cetățenia în temeiul prevederilor articolului 11 alin. (1) lit. c) din Legea cetățeniei Republicii Moldova.</p> <p>2. În conformitate cu art.47 din Legea nr.100/2017 care stabilește că dispozițiile finale cuprind momentul intrării în vigoare și măsurile necesare punerii în aplicare a actului normativ, se impune necesitatea completarea proiectului cu un articol nou care să includă reglementări cu privire la aplicabilitatea modificărilor propuse în raport cu examinarea cererilor înregistrate până la intrarea în vigoare a modificărilor, precum și obligația autorităților responsabile (Guvernului) de a executa actul normativ și de a întreprinde măsurile necesare executării (de exemplu: modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1144 din 21.11.2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedura dobândirii și pierderii cetățeniei Republicii Moldova).</p> <p>În concluzie, relevăm că proiectul și Nota informativă necesită a fi revizuite cu luarea în considerare a obiecțiilor expuse supra, iar oportunitatea examinării proiectului de lege ține de prerogativa exclusivă a Parlamentului.</p>	
3.	Biroul Înaltului Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR) în Republica Moldova	<p>Biroul Înaltului Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR) în Republica Moldova, prezintă complimentele sale membrilor Comisiei pentru securitate națională și ordine publică a Parlamentului Republicii Moldova și confirmă primirea comunicării Comisiei din 28 martie 2023 cu privire la propunerile de modificare a Legii cetățeniei Republicii Moldova, menite să prevină apatridia infantilă în Republica Moldova.</p> <p>După cum se menționează în observațiile prezentate de Biroul nostru la 16 februarie 2023, precum și în scrisoarea comună prezentată de UNHCR și UNICEF la 17 februarie 2023, este imperativ să se ia toate măsurile necesare pentru a se asigura că nici un copil nu se naște apatrid pe teritoriul Republicii Moldova și că toți copiii au posibilitatea de a se bucura pe deplin de drepturile care însoțesc cetățenia.</p> <p>Pentru a atinge acest scop, UNHCR a recomandat în Observațiile sale, precum și în</p>	<p>-Se acceptă de principiu. În rezultatul mai multor ședințe de consultări publice la care au participat reprezentanți din cadrul: Înaltului Comisariat al ONU pentru Refugiați din Moldova, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, subdiviziunea</p>

Nr. crt.	Autorul amendamentului	Conținutul amendamentului, propunerii, obiecției	Decizia Comisiei sesizate în fond
I.	II.	III.	IV.
		<p>scrisoarea sa comună cu UNICEF, ca articolul 11 alin.(1) lit.(c) din Legea cetățeniei să fie modificat pentru a prevedea că cetățenia moldovenească va fi acordată oricărui copil născut pe teritoriul Republicii Moldova care "altfel ar fi apatrid".</p> <p>UNHCR ia notă și apreciază textul recent propus de Agenția Servicii Publice a Republicii Moldova la articolul 11 alin.(1) lit.(c) din Legea cetățeniei, indicat mai jos cu bold:</p> <p>Cetățenia Republicii Moldova se acordă unui copil:</p> <p>c) născut pe teritoriul Republicii Moldova din părinți care au cetățenia unui alt stat sau unul dintre care este apatrid sau beneficiar de protecție internațională, iar celălalt este cetățean străin, în cazul în care la data cererii, cel puțin unul dintre părinți deține drept de ședere sau beneficiază de protecție internațională acordată de autoritățile competente ale Republicii Moldova ori este recunoscut apatrid de către autoritățile competente ale Republicii Moldova, precum și în cazul în care copilul se încadrează în condițiile legale pentru a fi recunoscut apatrid.</p> <p>și</p> <p>UNHCR consideră că textul propus de Agenția Servicii Publice reprezintă un pas pozitiv în abordarea riscurilor de apatridie pentru copiii născuți din părinți străini în Republica Moldova, conform legislației în vigoare. Luând în considerare acest text propus, UNHCR ar propune revizuirea frazei propuse "precum și în cazul în care copilul se încadrează în condițiile legale pentru a fi recunoscut apatrid" pentru a se citi după cum urmează: "sau în cazul în care copilul întrunește de altfel definiția de apatrid".</p> <p>Temeiul acestor revizurii propuse este următorul:</p> <p>-Schimbarea sintagmei "precum și" cu "sau acest lucru ar clarifica faptul că condiția ca un copil să fie apatrid este suficientă pentru acordarea cetățeniei și nu este condiționată de îndeplinirea celorlalte condiții enumerate la articolul 11 alineatul (1) litera (c).</p> <p>-Adăugarea sintagmei "de altfel": acest lucru ar clarifica faptul că un copil născut în celelalte circumstanțe descrise la articolul 11 alineatul (1) litera (c) ar putea, de asemenea, să îndeplinească condițiile legale pentru a fi recunoscut ca apatrid.</p> <p>-Schimbarea cerinței ca un copil să se încadreze în "condițiile legale pentru a fi recunoscut apatrid" în cerința ca acesta să îndeplinească "definiția de apatrid": acest lucru ar asigura faptul că acordarea cetățeniei pentru un copil care de altfel ar fi apatrid este condiționată doar de îndeplinirea de către acesta a definiției de apatrid, și nu de îndeplinirea altor cerințe legale care ar putea fi așteptate, de exemplu, de la adulții care solicită statutul de apatrid în Republica Moldova.</p>	<p>Aparatului Președintelui Republicii Moldova pentru cetățenie și grațieri, Agenția Servicii Publice, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul de Informații și Securitate, direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului, a fost agreată, de comun acord, inclusiv cu Comisia sesizată în fond o redacție definitivată a proiectului de lege în cauză, care se regăsește la pct.5 al prezentei sinteze.</p>

Nr. crt.	Autorul amendamentului	Conținutul amendamentului, propunerii, obiecției	Decizia Comisiei sesizate în fond
I.	II.	III.	IV.
		<p>UNHCR consideră că revizuirile de mai sus ar consolida și mai mult textul propus de Agenția Servicii Publice și ar asigura mai temeinic faptul că niciun copil nu se naște apatrid în Republica Moldova.</p> <p>Rămânem disponibili pentru a discuta aceste comentarii în continuare, la discreția dumneavoastră sau a comisiei.</p>	
4.	<p>Ministerul Afacerilor Interne</p>	<p>Urmare ședinței Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică a Parlamentului Republicii Moldova din 22.05.2023, și indicațiilor trasate Inspectoratului General pentru Migrație în contextul promovării proiectului de Lege nr. 235 din 13.06.2022 pentru modificarea art.11 alin (1) lit. c) din Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024/2000, Ministerul Afacerilor Interne în coordonare cu Inspectoratul General pentru Migrație reiterează poziția expusă în avizul său cu nr.41/1670 din 11.04.2023, prin care susține proiectul în redacția propusă de către Agenția Servicii Publice, după cum urmează:</p> <p>„c) născut pe teritoriul Republicii Moldova din părinți care au cetățenia unui alt stat sau unul dintre care este apatrid sau beneficiar de protecție internațională, iar celălalt este cetățean străin, în cazul în care la data cererii, cel puțin unul din părinți deține drept de ședere sau beneficiază de protecție internațională acordată de autoritățile competente ale Republicii Moldova ori este recunoscut apatrid de autoritățile competente ale Republicii Moldova, precum și în cazul în care copilul se încadrează în condițiile legale pentru a fi recunoscut apatrid.”</p> <p>Totodată, cu referire la mecanismul de recunoaștere a statutului de apatrid, comunicăm că acesta este reglementat de Legea 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova.</p> <p>Astfel, procedura de recunoaștere a statutului de apatrid poate fi inițiată din oficiu, de către autoritatea competentă pentru străini sau la cererea persoanei care pretinde că nu are cetățenie. Cererea privind recunoașterea statutului de apatrid poate fi depusă în scris sau verbal la autoritatea competentă pentru străini.</p> <p>Cererea trebuie să conțină, de asemenea, o expunere clară și detaliată a faptelor, informațiilor și probelor necesare în sprijinul cererii și, în special, în ea trebuie să fie menționat locul nașterii solicitantului, legăturile sale de rudenie cu alte persoane care se</p>	<p>-Se acceptă de principiu.</p> <p>În rezultatul mai multor ședințe de consultări publice la care au participați reprezentanți din cadrul: Înaltului Comisariat al ONU pentru Refugiați din Moldova, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, subdiviziunea Aparatului Președintelui Republicii Moldova pentru cetățenie și grafieri, Agenția Servicii Publice, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul de Informații și Securitate, direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului, a fost agreată, de comun acord, inclusiv cu Comisia sesizată în fond o redacție definitivată a proiectului de lege în cauză, care se</p>

Nr. crt.	Autorul amendamentului	Conținutul amendamentului, propunerii, obiecției	Decizia Comisiei sesizate în fond
I.	II.	<p>III.</p> <p>dețin cetățenia unui stat, locul său de reședință obișnuită în orice alt stat și durata acesteia.</p> <p>În cadrul examinării cererii, angajații Inspectoratului General pentru Migrație organizează un interviu cu fiecare solicitant în parte, care poate prezenta dovezi și orice informații suplimentare în sprijinul cererii depuse.</p> <p>Cererea privind recunoașterea statutului de apatrid se soluționează într-un termen de până la 6 luni de la data înregistrării acesteia care, în funcție de dificultatea cazului, poate fi prelungit cu câte o lună, dar prelungirea nu va depăși în total 6 luni.</p> <p>Pe parcursul examinării cererii, autoritatea competentă pentru străini va întreprinde măsurile necesare pentru colectarea informațiilor de la locul de naștere a solicitantului, de la locul său de reședință sau de la ultimul domiciliu, de asemenea va solicita informații statului a cărui cetățenie o dețin membrii familiei lui și părinții. La fel în această perioadă de timp, solicitantul statutului de apatrid are dreptul de a se afla pe teritoriul țării și de a nu fi îndepărtat.</p> <p>La finele examinării cererii autoritatea competentă pentru străini emite decizia privind recunoașterea sau respingerea cererii de recunoaștere a statutului de apatrid în baza tuturor informațiilor și dovezilor disponibile.</p> <p>În prezent nu există o procedură specializată de recunoaștere a statutului de apatrid aplicată pentru minori. În atare situație, în caz că pe teritoriul țării se naște un copil din părinți cetățeni străini sau apatrizi care nu au o formă de ședere legală pe teritoriul țării, în vederea stabilirii statutului-juridic al copilului, se vor aplica prevederile Legii prenotate, expuse mai sus.</p> <p>Astfel, în scopul punerii în aplicare a propunerii de modificare a articolului 11 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 1024/2000 cetățeniei Republicii Moldova, în vederea evitării apatridiei în rândul copiilor, va fi necesar de ajustat Regulamentul cu privire la procedura dobândirii și pierderii cetățeniei Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1144/2018, în coroborare cu procedura existentă de recunoaștere a statutului de apatrid prevăzută de Legea nr. 200/2010.</p>	<p>IV.</p> <p>regăsește la pct.5 al prezentei sinteze.</p>
5.	<p>Deputata în Parlament Angela Munteanu-Pojoga (autoarea prezentului proiect de lege)</p>	<p>În rezultatul unui șir de ședințe de consultări publice la care au participat reprezentanți din cadrul: Înalțului Comisariat al ONU pentru Refugiați din Moldova, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, subdiviziunea Aparatului Președintelui Republicii Moldova pentru cetățenie și grațieri, Agenția Servicii Publice, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul de Informații și Securitate, direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului, a fost agreată, de comun acord, inclusiv cu Comisia</p>	<p>- Se acceptă</p>

Nr. crt.	Autorul amendamentului	Conținutul amendamentului, propunerii, obiecției	Decizia Comisiei sesizate în fond
I.	II.	III.	IV.
		<p>sesizată în fond, următoarea redacție definitivată a proiectului de lege în cauză, după cum urmează:</p> <p>„Art.I – La articolul 11 alineatul (1) din Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024/2000 (replicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 9 decembrie 2005), cu modificările ulterioare, litera c) va avea următorul cuprins:</p> <p>„c) născut pe teritoriul Republicii Moldova din părinți care au cetățenia unui alt stat sau unul dintre care este apatrid sau beneficiar de protecție internațională, iar celălalt este cetățean străin, în cazul în care la data cererii, cel puțin unul din părinți deține drept de ședere sau beneficiază de protecție internațională acordată de autoritățile competente ale Republicii Moldova ori este recunoscut apatrid de autoritățile competente ale Republicii Moldova, precum și în cazul în care copilul se încadrează în condițiile legale pentru a fi recunoscut apatrid.”</p> <p>Art.II. – (1) Prezentă lege intră în vigoare la data de 1 noiembrie 2023.</p> <p>(2) Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al Republicii Moldova:</p> <p>a) va aduce actele sale normative în conformitate cu aceasta;</p> <p>b) va elabora și va aproba actele normative necesare pentru implementarea prezentei legi;</p> <p>c) va prezenta propuneri Parlamentului privind aducerea actelor normative în concordanță cu prezenta lege.”</p>	

Lilian CARP
Președintele Comisiei

